

Jaarverslag 2023

Bibliotheek Velsen groeit

Vestiging IJmuiden

Dudokplein 16, 1971 EP IJmuiden
0255 52 53 53
info@bibliotheekvelsen.nl

Vestiging Velsbroek

Aletta Jacobsstraat 75, 1991 TC Velsbroek
023 538 19 01
info@bibliotheekvelsen.nl

Inhoud

Inleiding	4
Tijdslijn 2023	7
Bibliotheek Velsen 2023 in cijfers	8
Verbinding, ontmoeting en debat in de Bibliotheek	10
Programmering	10
Community Library	11
Vrijwillige inzet	11
Leesplezier ontdekken en behouden	12
Boekstart 0-4 jaar	12
De Bibliotheek op School 4-12 jaar	13
Jongeren 12-18 jaar	14
Senioren	15
De Bibliotheek en basisvaardigheden	16
Taalhuis	16
21-eeuwse vaardigheden en Lab out of the box	17
De collectie: bron van kennis en informatie	18
Bedrijfsvoering	19
Financiën	19
Personeelsbeleid	19
ICT en Kwaliteit	19
Overzicht financiën 2023	21

‘De hoeveelheid vrijwilligers is in 2023 enorm gegroeid en zijn actief in vrijwel ieder bedrijfsonderdeel. Ik wil dit jaarverslag dan ook aangrijpen om mijn waardering voor onze vrijwilligers te uiten.’

Maarten van Dongen

Inleiding

De Bibliotheek Velsen groeit. Zowel kwantitatief als kwalitatief. In 2023 wordt gebouwd aan de kwaliteit van de organisatie, zowel aan de kant van de operationele ondersteuning als aan de kant van de kwaliteit van de interventies. Dat resulteert niet alleen in verbetering van de dienstverlening, maar is ook de basis van de kwantitatieve groei. De Bibliotheek Velsen heeft bijna 25 procent van de Velsenaren als lid, dat is zo'n 5 procent meer dan het landelijk gemiddelde.

Dit is ook terug te zien in de De Bibliotheek op School, waar inmiddels het overgrote deel van primair onderwijs een bibliotheek op school heeft. Sinds 2023 zijn ook 2 VMBO locaties aangesloten en wordt vanuit het concept leesplezier duidelijk dat lezen leuk is voor iedereen. In het bijzonder is de overname van de Volksuniversiteit Velsen te benoemen, een toevoeging die verdere invulling geeft aan zelfontplooiing en cultuurbeleving in de gemeenste Velsen. De programmeur van de Bibliotheek is verantwoordelijk voor de Volksuniversiteit, maar ook voor vele andere evenementen zoals lezingen.

In 2023 vond de scholenmarkt voor het eerst plaats in de Bibliotheek in IJmuiden. Honderden groep 8 leerlingen kwamen langs, op zoek naar hún school. Dergelijke druk bezochte dagen zijn tegenwoordig in de Bibliotheek Velsen geen uitzondering meer. Dat komt door eigen activiteiten zoals de wereld voorleesdagen waar op diverse plekken in de Bibliotheek voorgelezen wordt. Daarnaast zorgen de activiteiten van inhuizende partners er ook voor dat de Bibliotheek gezellig gevuld is. Hierin is bijvoorbeeld de BAAK te noemen die door Socius wordt uitgevoerd. Naast de regulier afspraken die 4 keer per

week bij de inhuizende partner Socius langs komen, komen er ieder donderdag ochtend gemiddeld 30 Velsenaren op het spreekuur van de BAAK.

De Bibliotheek laat zich steeds meer zien als 'third space'. Dit is de derde plek naast thuis en werk/school waar de Velsenaar zich bezig kan houden met leren, studeren, werken of cultuurbeleving. Dit is ook duidelijk te zien aan de hoeveelheid studenten en werkenden die de bibliotheek als hun plek gevonden hebben. Zowel de vestiging in IJmuiden als de in verbouwing zijnde vestiging in de Velsbroek worden hier, naarmate de vraag groeit, steeds meer op ingericht.

De verbouwing van de vestiging in Velsbroek vordert in 2023 gestaag. Er ontstaat een mooi multifunctioneel gebouw waar met partners zoals Welzijn Velsen, Buiten-Gewoon en Socius in eerste instantie samengewerkt zal worden. Deze groep zal, net zoals in IJmuiden, daarna verder groeien met nog twee waardevolle partners, De Hartenkamp en Matchez. Daarmee heeft de Bibliotheek niet meer alleen bereik via haar eigen activiteiten, maar ontwikkelt zij zich allengs steeds meer tot een speler in diverse domeinen die anderen ondersteunt in het komen tot kwalitatief aanbod voor de Velsenaar. Of dat nou is in een school, een kinderopvang, buurthuis, bibliotheekvestiging of zelfs bij gezinnen thuis, de bibliotheek heeft een gecombineerd direct en indirect bereik van ongeveer de helft van de Velsenaren. Het is dan ook voor de toekomst van belang niet alleen het maatschappelijk effect van de Bibliotheek beter in beeld te krijgen, maar ook om steeds beter zowel het directe als het indirecte bereik inzichtelijk te maken. In 2023 zijn de eerste stappen daartoe genomen in opvolging van de eigen opdracht om voor 2026 in staat te zijn inhoudelijk verklaring te kunnen geven over het maatschappelijk effect van de Bibliotheek en haar partners.

Dat de Bibliotheek veel effect heeft en gevonden wordt is verder af te lezen aan de ongelofelijke groei van de hoeveelheid vrijwilligers. Daar waar er voor 2022 nog onge-

veer 50 vrijwilligers actief waren, is deze groep gegroeid naar ongeveer 150 vrijwilligers. Deze vrijwilligers maken onderdeel uit van de uitleenfunctie, het Informatiepunt digitale overheid en de VoorleesExpress, maar eigenlijk is er geen enkel bedrijfsonderdeel meer waar geen vrijwilligers actief zijn. Ik wil dan ook dit jaarverslag aangrijpen om mijn waardering voor onze vrijwilligers te uiten. De Bibliotheek is een sociale werkgever, dus waardering uiten doorleven we samen. Vanaf 2023 zijn er jaarlijks bijeenkomsten en feestjes met alle medewerkers van de Bibliotheek en KunstForm, dus ook de vrijwilligers.

Ook landelijk zijn er in 2023 groet ontwikkelingen voor de Bibliotheek. In 2023 doet de gemeente Velsen samen met de Bibliotheek een aanvraag bij het Rijk voor de zogenaamde SPUK gelden. Met deze gelden worden in 2024 de openingstijden verruimd naar kantoortijden overdag een aantal avonden en de zaterdag. De zomersluiting zal verdwijnen. Daarnaast zal er sprake zijn van het ontsluiten van Velsen Noord voor Bibliotheek activiteiten, in ieder geval inhuizend bij partners, doch wellicht met een nieuwe Bibliotheek vestiging.

Al met al is de Bibliotheek Velsen een organisatie waar ik nu bijna drie jaar mag werken, en het voelt nog steeds als een voorrecht om met deze bevlogen medewerkers voor de Velsenaar ons in te mogen zetten. De sociale, maatschappelijke en culturele rol van de organisatie biedt kansen om voor anderen iets moois neer te zetten. Mijn dank aan onze raad van toezicht, onze medewerkers, partners en de gemeente met wie wij samen 2023 tot een succesvol jaar voor de Velsenaar hebben kunnen maken en de basis hebben gelegd voor een nog mooier 2024. Ik heb er zin in!

Maarten van Dongen
Directeur-Bestuurder
Bibliotheek Velsen

Deze inleiding en ons werk in de Bibliotheek Velsen is in 2023 ter nagedachtenis van Loes Schellekens. Zij is haar familie en ons in 2023 ontvallen. Zij wordt gemist.

Vestigingen

2

Locatie IJmuiden
Dudokplein 16
1971 EP IJmuiden

Locatie Velsbroek
Aletta Jacobsstraat 75
1991 TC Velsbroek

Tijdslijn 2023

In 2023 is verder gebouwd aan een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening, is Bibliotheek Velsen een nog actievere partner in het sociaal domein geworden, is sociale innovatie en ondernemerschap door vrijwillige inzet geïmplementeerd en is een start gemaakt met de campagne Digitale inclusie begint in de Bibliotheek.

Januari	1e gezamenlijke activiteit Cityshapers en Bibliotheek Velsen
Februari	1e lezing in het kader van DoodGewoon in de Bibliotheek
Maart	Hele team getraind in Hospitality
April	Sociale partners starten gesprekken over samenwerking MFA Velsbroek
Mei	Bibliotheekadviseurs getraind in Privacy in het IDO
Juni	Taalhuis IJmond CBCT gecertificeerd
Juli	In gesprek met samenwerkende partners van de Stek Velsen Noord
Augustus	Wekelijks ontdekkingsfestijn voor de jeugd
September	1e samenwerking met Zoople voor Boekstart in de Kinderopvang
Oktober	Start Brede Risico Analyse
November	Met sociale partners informeren van het Klant Contact Centrum van de gemeente
December	Expositie Verhalende kunst met kunstwerken van Velsense kunstenaars

Bibliotheek Velsen 2023 in cijfers

“Het kabinet wil de openbare bibliotheek op zoveel mogelijk plaatsen terugbrengen, als plek waar mensen kunnen lezen, leren en elkaar ontmoeten.”

Deze woorden sprak Koning Willem Alexander tijdens de Troonrede op Prinsjesdag. Koning Willem Alexander: “Ik ontleen er de vaste overtuiging aan dat het maatschappelijk weefsel van onze samenleving bescherming verdient. Er schuilt een grote samenbindende kracht in alles wat mensen met elkaar bereiken in het kleine, het dagelijkse, het gewone. Verbinding ontstaat waar mensen bij elkaar komen. Dat is niet vanzelfsprekend, maar vraagt blijvende aandacht en inzet van ons allemaal.”

En die inzet is er! Bibliotheek Velsen wordt steeds vaker bezocht. Niet alleen door leners, maar ook door mensen die een krantje komen lezen, komen studeren, een kopje koffie willen drinken, een cursus of workshop volgen of gewoon om even te zijn.

Inwoners Velsen

68.790

Leden Velsen

16.342

Leden volwassenen

7.314

Leden jeugd

9.028

Uitleningen

Uitleningen:

177.368

E-books uitleningen

17.000

Collectie materialen:

91.500

Bezoekers

130.000

Activiteiten

Activiteiten vanuit de vijf pijlers:
totaal 1275, waarvan;

Educatie en ontwikkeling

920

Kennis en informatie

25

Kunst en cultuur

24

Leesbevordering en kennismaking literatuur

200

Ontmoeting en debat

106

Top 5 meest bezochte activiteiten:

1. Schrijversbezoek Annejet van der Zijl
2. Wereldvoorleesdag
3. Dickens lezing en kerstliederen zingen
4. Opening Kinderboekenweek
5. Beatles lezing

dBos scholen

16

VoorleesExpress

45 nieuwe gezinnen + 84,4 %

35 toeleiders

52 vrijwilligers

Vrijwilligers

150 + 300 %

478

bezoekers voor Klik & Tik en Digisterker

Vanuit de Impactmonitor Computer & Internet en E-overheid blijkt dat de cursussen op het gebied van digitale basisvaardigheden veel impact hebben op de cursisten. Cursisten rapporteren naast vooruitgang op het gebied van vaardigheden ook veel positieve effecten op hun leven. Zij zijn minder afhankelijk van anderen, hebben het gevoel beter mee te kunnen doen en zijn minder bang om de computer, het internet en e-overheid te gebruiken. Klik & Tik en Digisterker zijn gratis.

160

vragen beantwoord tijdens het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Dit is exclusief de vragen die gesteld worden tijdens Gezellig Digitaal, deze werden in 2023 nog niet vastgelegd in de registratietool.

Steeds meer overheidszaken kunnen via het internet geregeld worden, bijvoorbeeld het aanvragen van een DigiD, aanvragen van energietoeslag, rijbewijs verlengen, AOW aanvragen en verkeersboetes betalen. Veel mensen vinden dit lastig. Bij het IDO worden mensen geholpen met deze onderwerpen. Het IDO is gratis.

Verbinding, ontmoeting en debat in de Bibliotheek

Programmering

In 2023 heeft de programmering een dynamisch jaar doorgemaakt, gericht op het faciliteren van een leven lang leren en ontwikkelen, het aanbieden van aantrekkelijke programma's en het versterken van onze rol als partner in de gemeenschap. Door het hele jaar heen zijn er diverse activiteiten en lezingen aangeboden, die niet alleen in aantal toenamen, maar ook in populariteit. Het jaar begon voorzichtig, al snel kwam er een gestage toename van het aantal bezoekers aan de activiteiten. Vooral in het najaar nam de deelname substantieel toe, met hoge waarderingen voor de bezochte evenementen, waarbij scores van 8+ en zelfs 9+ geen uitzondering waren.

'We komen nu voor de derde keer naar een muzikale lezing. De eerste keer ging mijn vrouw mee omdat ik graag wilde. De tweede keer ging ik mee om haar een plezier te doen. Inmiddels gaan we samen met veel plezier omdat we weten hoe gezellig het hier is.'

Een opvallende trend was de groeiende interesse van partners om met Bibliotheek Velsen samen te werken. Steeds vaker werd de Bibliotheek benaderd voor overleg, afstemming en steun bij het bereiken van de Velsenaar. Dit onderstreept de groeiende rol van de bibliotheek als centrale speler in de gemeenschap.

Op het gebied van literatuur heeft een indrukwekkend aantal schrijvers verwelkomt in Bibliotheek Velsen, wat heeft bijgedragen aan een levendige culturele gemeenschap. Naast traditionele lezingen is er focus geweest op interactieve programma's, zoals het Zomerfestijn, Slavernij verleden, Samen lezen, Voorlees high tea's en DoodGewoon. De eerste stappen zijn gezet in nieuwe formats, zoals podcastopnames, tafelgesprekken en interviews met meerdere schrijvers tegelijkertijd.

'Door naar de Bibliotheek te gaan en zo veel leuke gesprekken met andere deelnemers te hebben, ga ik er weer vaker op uit. Ik voel me minder eenzaam.'

De Bibliotheek werd steeds vaker benaderd voor het bereiken van de Velsenaar. Dit onderstreept de groeiende rol van de bibliotheek als centrale speler in de gemeenschap.

Een belangrijk aspect van het aanbod was de ontwikkeling van de Volksuniversiteit Velsen, met als doel het bevorderen van volwasseneneducatie. Er is geïnvesteerd in meer docenten, uitbreiding van het aantal cursussen en het aantrekken van meer cursisten. Naast het programma is ook veel aandacht besteed aan het verstrekken van informatie aan het publiek middels diverse spreekuren, die een gestage groei van bezoekers meemaken.

Samenvattend: in 2023 zijn belangrijke stappen gezet in het versterken van de rol als partner in de gemeenschap, het bevorderen van volwasseneneducatie en het creëren van een levendige culturele plek in Bibliotheek Velsen.

Community Library

De Community Library is een bibliotheek die mede wordt vormgegeven door een (deel van) de lokale gemeenschap. Deze bibliotheek draait niet (alleen) om collectie, maar ook om de kennis en kunde van de mensen in de gemeenschap. Ontmoeting en ontwikkeling van de gemeenschap staan centraal. Vrijwillige inzet is essentieel om als organisatie te kunnen innoveren en nieuwe maatschappelijk-educatieve functies te kunnen invullen. Bibliotheek Velsen ziet vrijwillige inzet als onderdeel van de actief participerende bibliotheek-'community'. Bibliotheek Velsen biedt steeds meer een platform voor Velsense communities.

Vanuit onze vrijwillige inzet is de behoefte naar voren gekomen om samen te komen in het spel Dungeons and Dragons. Een spel waarbij een spelleider een groep deelnemers meeneemt in een verhaal. In 2023 is onze eerste party gestart. De groep is wekelijks samengekomen op de woensdagavond. Bibliotheek Velsen heeft Dungeons and Dragons omarmd als manier om inclusieve groepen te creëren die de Bibliotheek als Third Place zien. Dungeons and Dragons bij Bibliotheek Velsen is ondernomen en gedragen door inwoners van Velsen. Hier is een duidelijke verschuiving van aanbodgericht werken naar het zoeken naar behoeften in gemeente Velsen. Daarnaast is

Handwerkclub de Bieb een actieve community. Elke dinsdagochtend en woensdagavond is er de mogelijkheid om onder genot van een kopje koffie samen te handwerken.

Vrijwillige inzet

2023 Was een jaar waarin de vrijwillige inzet is toegevoegd op alle gebieden binnen Bibliotheek Velsen. De diensten zijn uitgebreid, nieuwe programma's ontwikkeld en het initiatief vanuit de vrijwilligersgemeenschap is toenemen. De focus op maatwerk van vrijwillige inzet en inclusiviteit hebben gezorgd voor een sterkere verbinding met de vrijwilligers en gemeente Velsen. Er zijn verschillende vormen van vrijwillige inzet uitgetoetst. Doel hierbij was het ontwikkelen van verschillende samenwerkingsvormen zodat het makkelijker is om bij Bibliotheek Velsen mee te kunnen doen. Of dit nu informeel, formeel, stage of werkervaringsplekken zijn, iedereen kan meedoen in Bibliotheek Velsen.

De bezetting van vrijwillige inzet is op de gehele breedte van Bibliotheek Velsen goed. Dit betekent dat steeds meer bezoekers en inwoners van Velsen de Bibliotheek weten te vinden. Gedurende 2023 heeft het aantal betrokkenen zich langzaam gestabiliseerd, dit heeft ook te maken met het feit dat de vacatures over het algemeen vervuld zijn.

Bibliotheek Velsen doet steeds meer en daar is steeds meer hulp bij nodig. Hieruit is de Support Crew ontstaan. Betrokken vrijwillige inzet die soms net wat extra's wil doen, bijvoorbeeld koffie en thee schenken of bezoekers begeleiden. Hierin is een duidelijke verschuiving van aansturing ontstaan, waar eerst vaak individueel werd gevraagd voor hulp, wordt het nu aan de groep gevraagd. Het is hartverwarmend om zoveel bereidwilligheid en enthousiasme te ontvangen en te kunnen delen in groepsverband.

Leesplezier ontdekken en behouden

BOEKSTART 0-4 JAAR

BoekStart in de Kinderopvang gestart

In september 2023 is het programma BoekStart uitgebreid met BoekStart in de Kinderopvang. Bij deze uitbreiding komen kinderen van 0 tot 4 jaar, hun ouders en pedagogisch medewerkers intensief met boeken en lezen in aanraking via de kinderopvang. De Bibliotheek ondersteunt met een aantrekkelijke (voor)leesplek in de kinderopvang, met een collectie geschikte boekjes, deskundigheidsbevordering van pedagogisch medewerkers, betrekken van ouders, een voorleesplan en samenwerking in een leesbevorderingsnetwerk. De locatie waar dit als eerste is uitgerold, is bij peuteropvang De Brulboei van Zoople Velsen. De samenwerking is voor 3 jaar aangegaan en wordt mede gefinancierd vanuit de impulsregeling Masterplan basisvaardigheden. Daarnaast ontvangen alle locaties van peuteropvang Zoople Velsen boekentips die ze kunnen gebruiken voor hun thema's.

BoekStartCoach en actie Dikkie Dik zoekboeken

In 2023 is de BoekStartCoach gecontinueerd. Gemiddeld spreekt de BoekStartCoach 7 ouders en hun kinderen per bezoek aan het consultatiebureau in IJmuiden. De gesprekken gaan over voorlezen, taalontwikkeling, boekjes, activiteiten en de Bibliotheek.

Tijdens de Week van Lezen en Schrijven mocht de BoekStartCoach, samen met de verpleegkundigen en artsen van het consultatiebureau, Dikkie Dik zoekboeken in 10 verschillende talen uitdelen. Deze boeken waren een cadeau van Stichting Lezen. De artsen en verpleegkundigen gaven de waardebonnen aan kinderen waarvan één of beide ouders anderstalig is. De ouders konden het boek ophalen in de bibliotheek en kregen er voorleestips in hun eigen taal bij. Het consultatiebureau in Velsen-Noord heeft ook een aantal boeken gekregen om uit te delen aan ouders.

De Bibliotheek werd steeds vaker benaderd voor het bereiken van de Velsenaar. Dit onderstreept de groeiende rol van de bibliotheek als centrale speler in de gemeenschap.

BoekStart in de Bibliotheek

In 2023 zijn er diverse activiteiten georganiseerd voor het jonge kind. Ouders en kinderen van 0 tot 4 jaar konden 18 keer terecht bij BoekStartPret (ook bij de tijdelijke locatie Beekvliet in Velsbroek). Baby's tot 1 jaar konden 10 keer genieten van een boekje en muziek bij BabyBieb. En 13 keer konden kinderen van 3 tot 6 jaar aan de slag met media en een prentenboek bij Mini Media Middag. Sinds 2023 beschikt de bibliotheek over eigen middelen, zoals iPads en andere digitale vormen van media.

VoorleesExpress 2,5-8 jaar

Het aantal aanmeldingen voor de VoorleesExpress is gestegen, van 38 gezinnen in 2022 naar 45 gezinnen in 2023. Deze toename kan worden toegeschreven aan de grotere bekendheid die de VoorleesExpress inmiddels geniet binnen de gemeente. Bovendien zijn er in 2023 vier nieuwe toeliders bijgekomen, waaronder kinderdagverblijven van Partou. Wat betreft de basisscholen heeft 60% zich nu aangesloten. Het aannemen van het groeiende aantal gezinnen heeft geen problemen opgeleverd, mede dankzij de trouwe groep vrijwilligers en de interesse van nieuwe vrijwilligers om zich bij de VoorleesExpress aan te sluiten. Het aantal actieve vrijwilligers bedraagt momenteel 52.

'Ik heb bij Heira een verbetering bemerkt bij zowel de verstaanbaarheid alsook de zinsbouw en vooral opmerkelijk dat zij nu graag zelf wil voorlezen aan mij.'

Over het algemeen zijn toeliders en vrijwilligers tevreden over de impact die de VoorleesExpress maakt binnen gezinnen. 47% van de vrijwilligers geeft aan erin geslaagd te zijn taalstimulerende activiteiten een vaste plek te geven binnen het gezin en 40% denkt dat ouders na hun afscheid zelf ook actief zullen blijven met taal. Hier is een stijging te zien ten opzichte van 2022.

'Beth heeft steeds enthousiast meegedaan. Moeder heeft haar goed gestimuleerd en lijkt dit ook voort te willen zetten. Moeder geeft ook aan dat Beth meer zelfverzekerd is in haar contacten naar anderen.'

DE BIBLIOTHEEK OP SCHOOL 4-12 JAAR

Opening nieuwe locatie Primair Onderwijs én Voortgezet Onderwijs

Na de zomervakantie stond er een schoolbibliotheek met splinternieuwe boeken te wachten op de leerlingen van basisschool De Hoeksteen. Want ook deze Velsbroekse school heeft gekozen voor de samenwerking binnen de Bibliotheek op School. De eerste Voortgezet Onderwijs dBos locatie is geopend op het Technische College Velsen en het Maritiem Collega IJmuiden. Met het schoolteam gaat de Bibliotheek aan de slag om het leesplezier te bevorderen van de middelbare scholieren. Een zeer voortvarende start met een school die heel goed weet wat zij willen voor hun leerlingen.

'Als leerlingen de leesconsulent herkennen op het schoolplein en boeken ontdekken in de schoolbieb die ze wel willen lezen, weet je dat er iets goed gaat.'

Samenwerking met Speciaal Onderwijs

Op het IKC IJmond is dBos inmiddels helemaal 'ingeburgerd'. Het was een mooie nieuwe uitdaging om een collectie samen te stellen die voorziet in de behoeftes van de leerlingen met zeer diverse startsituaties. Zowel de leerlingen van het Speciaal Basisonderwijs als het Speciaal onderwijs maken gebruik van de schoolbibliotheek. Door de leerlingen te betrekken bij dit proces is er ondertussen voor iedereen wat te vinden. Ook de activiteiten in de klas worden enthousiast ontvangen door het team en de leerlingen.

'Als je hoort van een leerkracht dat kinderen stiekem willen lezen tijdens de andere lessen, weet je dat er iets goed gaat.'

Inspiratiebijeenkomsten en teamtrainingen op school

Bibliotheek Velsen gelooft in kennisoverdracht en inspiratie voor de leerkrachten. Zij zien de leerlingen het meeste en kunnen dus de echte impact maken. Daarom is dit jaar gestart met inspiratiebijeenkomsten. Een paar keer per schooljaar zijn er bijeenkomsten, steeds met een ander hoofdthema, waarbij achtergrondinformatie en kennis met praktische tips en ideeën gecombineerd worden. Scholen die behoefte hebben aan kennisvergroting op school kunnen een teamtraining aanvragen die als maatwerk wordt gegeven tijdens een studiedag.

De Bibliotheek laat zich steeds meer zien als 'third space'. Dit is de derde plek naast thuis en werk of school waar de Velsenaar zich bezig kan houden met leren, studeren, werken of cultuurbeleving.

Klassensets

Uit onderzoek blijkt dat leerlingen meer leesbegrip en groter leesplezier krijgen als ze gezamenlijk hetzelfde boek lezen en hierover in gesprek gaan met elkaar. Daarom biedt Bibliotheek Velsen sinds 2023 klassensets aan. Deze klassenset voorziet elke leerling en de leerkracht van een boek. Ook is er een handleiding voor de leerkracht en een leesdagboek-format voor de leerlingen. Ter afsluiting van de leenperiode komt de leesconsulent een Vertel eens! kring uitvoeren. Deze activiteit is erop gericht om de leerlingen samen te laten praten over het verhaal. Zowel op verhaalstructuur niveau als op het sociaal-emotioneel vlak. Het helpt iedereen verder in het begrip van het verhaal.

'Als je van de leerkracht hoort dat tijdens het lezen van de klassenset 'De eekhoorn legt een ei' een prachtig gesprek over vriendschap ontstaat, dan weet je dat er iets goed gaat.'

'Als de leerlingen na het lezen van een klassenset allemaal de andere boeken uit die serie ook willen lezen, weet je dat er iets goed gaat.'

'Als leerkrachten van groep 4 willen weten of er ook voor hun nog meer klassensets bij kunnen komen, weet je dat er iets goed gaat.'

JONGEREN 12-18 JAAR

Stage en Pizza-avonden

Bibliotheek Velsen ontvangt wekelijks open sollicitaties met de vraag om stage te mogen komen lopen. Voor de Bibliotheek biedt dit de mogelijkheid om ook een jongere doelgroep te laten participeren in Bibliotheek Velsen. De open sollicitaties komen meestal vanuit VO, maar ook ontvangt Bibliotheek Velsen open sollicitaties voor re-integratie en werkervaringsplekken. In 2023 is voor het eerste ruimte geboden voor stages. Samen met het Tender college is er plek gegeven aan iemand uit het praktijkonderwijs, samen met Matchez is een werkervaringsstage ontwikkeld. Stages gaan verder uitgerold worden in 2024. In samenwerking met CityShapers zijn drie pizza avonden georganiseerd met als doel te inventariseren hoe een jongere doelgroep te begeleiden in vrijwillige inzet of stage. CityShapers biedt jongeren van 16 tot 28 de mo-

gelijkheid tot Maatschappelijke Diensttijd. Deelnemers kunnen dit aan het einde vermelden op hun cv. Hieruit is in 2024 de eerste Maatschappelijke Diensttijd bij Bibliotheek Velsen gestart.

SENIOREN

In 2023 zijn er meer activiteiten voor nog meer senioren georganiseerd.

In de zomer startte een nieuwe twee maandelijkse activiteit; **samen verhalen lezen**. De methodiek samenlezen, shared reading, is ontwikkeld in Engeland. De Culturele Apotheek haalde deze naar Nederland. Door het samen lezen van gedichten en teksten raken deelnemers in gesprek. Het haalt persoonlijke herinneringen naar boven. Het is laagdrempelig, gezellig en verrijkt het dagelijks leven. De groep wordt begeleid door een getrainde leesbegeleider. Inmiddels is er een vast groepje op maandag. Eén van de deelnemers kwam om een buurvrouw de "weg te wijzen" maar vindt het zo leuk dat ze blijft komen.

Voorlezen aan senioren? Ja, ook voor hen prettig en verbindend. Tijdens de Boekenweek las oud-burgemeester Anneke van Dok voor uit eigen werk. De zaal vol dames genoot van haar verhalen en van thee met lekkere hapjes. Tijdens de nationale voorleeslunch in oktober was het Kirsten Keukelaar, wijkverbinder, die kwam voorlezen. Ook nu was de waardering groot.

De **studiekringen** in IJmuiden en Velsbroek kwamen tweemaandelijks bij elkaar. Ze bespraken de actualiteit en er waren mooie presentaties. Eén van de deelnemers, Janneke Kiekebos, gaf een interview in de Jutter:

'De contacten die je legt, zijn heel waardevol. Ik kijk er altijd naar uit om heen te gaan. Het is leerzaam en stimuleert je om zelf ook actief over dingen na te denken. Maar daarnaast is het vooral ook heel gezellig. Het heeft mijn leven verrijkt.'

In het najaar opende het **Geheugenkabinet** in bibliotheek IJmuiden met een vrolijke zangworkshop door Marlie Durge met 20 deelnemers. In het kabinet, de kast, staan alle boeken en films over het onderwerp dementie bij elkaar. Daarnaast staan er folders van de zorgaanbieders.

Twee groepen van het Odense huis kwamen op bezoek in de bieb om te luisteren naar de geweldige verhalen van IJmuidenaar Theo van Warmenhoven. Reactie van de begeleider:

'Wat hebben de mensen genoten afgelopen maandag in de bieb. Ze raakten er niet over uitgepraat.'

In november tijdens Heel Nederland Leest kregen alle bezoekers het boek Sonny Boy van Annejet van der Zijl cadeau. De high tea met Annejet van der Zijl, die in het theater geïnterviewd werd, was compleet uitverkocht. De reacties van de deelnemers waren zeer positief. Met de pop up leesclub en twee keer samen verhalen lezen bracht de Bibliotheek gesprekken op gang en verbond mensen met elkaar.

De Bibliotheek en basisvaardigheden

Taalhuis

Het programma en de uitbouw van het Taalhuis Velsen groeide verder in 2023. Het taalspreekuur wordt goed gevonden. Sinds augustus 2023 bemenst de programmacoördinator zelf het taalspreekuur. Het direct doorverwijzen naar taalaanbieders, naar het eigen taalondersteunende aanbod, en het koppelen van taalleerders aan taalvrijwilligers werken in het voordeel om iedereen zo snel mogelijk te helpen. De formele taalaanbieder Toptaal biedt sinds de zomer 23 lessen aan in IJmuiden. De doorverwijzing verloopt soepel mits aan hun voorwaarden wordt gehouden. Sinds het najaar loopt het inloopspreekuur Digitaal Loket (IDO vragen) tegelijk met het taalspreekuur. Daar de doelgroep elkaar deels overlapt, is het idee dat mensen beide spreekuren kunnen bezoeken. De samenwerking met de partners verloopt soepel en weet elkaar te vinden.

Het doel uit het jaarplan 23 om de levendigheid van het Taalhuis Velsen weer op het niveau van voor Corona te krijgen, is behaald.

Om nog meer taalvragers te kunnen bedienen is er een groepsactiviteit ontwikkeld met behulp van 2 enthousiaste vrijwilligers: Taal & Thee.

In Q1 en Q2 lag de focus op het certificeringsproces van het Taalhuis IJmond, wat heeft geleid tot een succesvolle certificering.

De platformleden was gevraagd mee te denken over de Week van Lezen & Schrijven en een activiteit. Hierin heeft Velsen het voortouw genomen en een leuke vrolijke theatergroep (De Nederlandse Taalshow) in Velsen en Beverwijk laten optreden voor de taalvrijwilligers en hun deelnemers. Een succes voor allemaal.

Het voornemen om grote werkgevers die vermoedelijk de doelgroep in huis heeft attent te maken op het Taalhuis en zijn activiteiten is gestart met een bezoek aan Tata Steel. Het voornemen is uitgesproken de samenwerking te zoeken waar nodig. Daar Tata Steel zelf les geeft, komt het er vooral op neer om de voordelen van een bibliotheeklidmaatschap te promoten.

In Q2 heeft de projectleider van Verborgene verhalen contact gezocht om hun mooie project in samenwerking met Bibliotheek Velsen te morgen uitvoeren.

Er melden zich met grote regelmaat taalvrijwilligers aan, die een aanwinst zijn voor de taalondersteuning van de deelnemers. Alle mensen die zich in 2023 aangemeld hebben, hebben basistraining gevolgd, of staan ingeschreven voor training in Q1 '24.

Samenvattend: het taalspreekuur is drukker dan ooit, het Taalhuis is gecertificeerd, er is een goedlopende groepsactiviteit ontwikkeld en er is ingezet op professionalisering en individuele begeleiding dmv bijeenkomsten met gastsprekers en evaluatiegesprekken. Vanuit Taalhuis IJmond is een flyer ontwikkeld met daarin het gezamenlijke taalaanbod in de IJmond.

21-eeuwse vaardigheden en Lab out of the box

Ook voor kinderen is digitale media niet meer weg te denken. Hierdoor zijn er nieuwe vaardigheden nodig die van essentieel belang zijn voor kinderen om te leren en zich te ontwikkelen. Deze vaardigheden worden ook wel 21e-eeuwse vaardigheden genoemd en zijn van belang voor kinderen op basisschoole leeftijd omdat ze hen helpen om voorbereid te zijn op de toekomst en om succesvol te zijn in hun persoonlijke en professionele leven. Door de activiteiten van Lab out of the box laten we kinderen tussen 6 en 12 jaar kennis maken met deze nieuwe vaardigheden.

Tijdens onze Lab out of the box activiteiten op vrijdagmiddag gingen kinderen aan de slag met nieuwe technologieën. Zij leerden bouwen met Lego Technics, verplaatsten zich zelf door gebruik van de Green screen technologie en fotografie in hun favoriete prentenboek en zetten de eerste stappen in het programmeren van een computer doormiddel van de Micro:bit en tijdens de CoderDojo op woensdagmiddag leerden zij de programmeertaal Scratch.

In Augustus startte de verbouwing van onze locatie in Velsbroek en verhuisde de Bibliotheek tijdelijk naar Basisschool De Beekvliet, 500 m verderop. De veel kleinere ruimte en geen toegang tot WC's was een uitdaging voor de programmering. Maar met veel enthousiasme en extra promotie slaagden werd ook deze tijdelijke locatie goed bezocht voor de digitale jeugdactiviteiten.

Leskisten digitale vaardigheden - nieuw aanbod voor basisscholen

In deze tijd van razendsnelle technologische ontwikkelingen, werken scholen steeds vaker aan de 21e eeuwse vaardigheden van hun leerlingen, met name aan de ontwikkeling van hun digitale vaardigheden. Bibliotheken ondersteunen scholen hierbij door de inzet van de leskist digitale geletterdheid.

Kant-en-klare lessen

Met deze leskist verzorg je als leerkracht een kant-en-klare les rond het thema programmeren aansluitend aan de doelstellingen uit het curriculum. De kist bevat de benodigde materialen om een complete les te verzorgen: (elektronische) leermiddelen, lesbrieven, werkbladen, een PowerPoint presentatie op USB-stick, materialen zoals stiften en papier en eventueel passende boeken. De kist is heel volledig en kan meteen gebruikt worden.

Kunst- en cultuureducatie (KCE) Gids Velsen

In samenwerking met KunstForm Velsen zijn deze leskisten te boeken via de lokale KCE-gids Velsen. Hier kunnen scholen kiezen uit het cultuur-, kunst- en technisch educatief aanbod in de regio.

Tijdens de introductiebijeenkomst van de KCE-gids eind september heeft de Bibliotheek de doorlopende leerlijn geïntroduceerd aan de cultuur coördinatoren van alle basisscholen in de gemeente Velsen. De leerkrachten konden de inhoud van de leskisten bekijken en deze tijdens een korte snuffelworkshop alvast zelf uitproberen. De samenwerking met KunstForm en de KCE-gids resulteerde al in een eerste succes. Basisschool De Plataan heeft voor alle groepen (behalve groep 3 en 4, voor hun was al iets geboekt) de leskisten digitale geletterdheid onder begeleiding van een mediacoach geboekt. De lessen worden vanaf februari 2024 zowel op school als ook in de Bibliotheek uitgevoerd.

De collectie: bron van kennis en informatie

De aanschaf van een collectie Manga's is de start geweest voor meer aandacht voor de doelgroep 14-25 jaar.

In 2023 is bij Collectie & Uitleen veel aandacht besteed aan: Een groot project is geweest de tijdelijke verhuizing naar de beekvliet. De bibliotheekvestiging in Velsbroek wordt sinds augustus 2023 verbouwd en de verwachting is in juli terug te kunnen verhuizen naar een modern verbouwde MFA. De verhuizing en het samenstellen van een mooi collectie aanbod in een veel beperktere ruimte heeft veel tijd en aandacht gevraagd. Ondanks dat we maar 30% van onze collectie hebben kunnen meenemen wordt de bibliotheek goed gevonden door onze leden.

In beide vestigingen, maar met name in Velsbroek is veel aandacht besteed aan het saneren van boeken en andere media. Hierin is in 2023 een eerste grote stap gezet en deze wordt vervolgd in 2024.

Een onverwachte, maar veel tijd vragende gebeurtenis was de invoer van een nieuw werkproces bij een van onze samenwerkingspartners. Helaas ging dit niet goed waardoor materialen niet of niet goed aangeleverd werden. Dit heeft veel handmatig uitzoek werk opgeleverd, waardoor andere ambities vooruitgeschoven zijn.

In de collectie zelf is een nieuw aanbod opgenomen. Begin 2023 is een collectie Manga's aangeschaft, welke in de loop van het jaar een mooie plek in onze vestiging in IJmuiden heeft gekregen. Dit is de start geweest voor meer aandacht voor de doelgroep 14-25 jaar. De doelgroep waar je ziet dat interesse in lezen en de bibliotheek langzaam afneemt. Met ander type aanbod is de ambitie deze trend te remmen dan wel te keren. Gezien de populariteit van dit collectie deel is hiermee een goede weg ingeslagen.

Als team is de weg ingeslagen naar meer focus. In de uitleen wordt toegewerkt naar een team dat volledige focus heeft op dienstverlening zowel voor als achter de schermen. Een jong team dat vol energie deze rol oppakt en zich eigen maakt. Dit kan niet zonder het team van vrijwillige inzet. Zij ondersteunen de Bibliotheek zowel met het netjes en geordend houden van de bibliotheek en maken de verschillende bezoekers wegwijs en zelfredzaam met betrekking tot al het aanbod van diensten die te vinden zijn in de bibliotheek. Hun rol en inzet draagt bij aan het creëren van de laagdrempelige plek die de bibliotheek is binnen de maatschappij. De groei als maatschappelijke educatieve bibliotheek zorgt voor een groei aan bezoekers. De rol die onze vrijwilligers hebben als host binnen het bibliotheek ondersteuners team wordt steeds groter. Het team groeit!

Bedrijfsvoering

Financiën

Tussen het opstellen van de begroting 2023 en de start van het jaar bleek de inflatie en daarmee de indexaties per 1 januari 2023 fors op te lopen. Ook de cao verhogingen waren hoger dan begroot. In het laatste kwartaal van 2022 is er met meerdere plannen ingezet op een boost met projecten waar op lange termijn de vruchten van worden geplukt, onder andere op het gebied van huisvesting en automatisering. Ondanks dat was de eindejaarsprognose halverwege 2023 een negatief resultaat van ruim - €50.0000.

In 2023 heeft de Bibliotheek Velsen door het genereren van meer subsidie inkomsten en specifieke dienstverleningsinkomsten een hogere omzet behaald. Ze heeft door zeer diverse factoren een aantal grote plussen en minnen in de kosten zitten. Met name de eenmalige lagere kosten waren niet allemaal beïnvloedbaar, gezien dit vrijval van voorzieningen betrof. Waar mogelijk is er gestuurd om hierop te anticiperen. Met 't oog op een financieel minder zekere toekomst is er gekozen om met een aantal projecten in te zetten op efficiëntie voor de toekomst, zoals een risico inventarisatie en het opzetten van een afdeling fondsenwerving. Hiermee is Bibliotheek Velsen ondernemend en zet haar (subsidie) middelen actief in om ook in de toekomst een gezonde bedrijfsvoering te kunnen voeren.

Het resultaat valt, door inspanningen op extra deels eenmalige subsidies en inkomsten, hoger uit dan verwacht. In combinatie met vrijvallende personeelsvoorziening wegen de additionele kosten rondom de subsidies niet op tegen de resultaten. Aangezien er veel kortlopende subsidies lopen en in het vooruitzicht zijn de komende jaren, en de vaste kosten in verhouding meer toenemen dan de reguliere inkomsten is dit resultaat welkom. Het geeft de kans een deel van de bestemmingsreserve voor het opvangen van toekomstig ziekteverzuim te vormen. De ziekteverzuim verzekering is exorbitant hoog geworden, deze is stopgezet waardoor er een besparing op de personeelskosten wordt gerealiseerd per 2024, waarbij middels een bestemmingsreserve het risico wordt gedekt. Het resultaat is te laag om aan de verplichte opbouw voor de continuïteitsreserve te voldoen.

In 2023 is er verder gewerkt aan de wensen voor een dashboard. Met de inzet van externe expertise is in het laatste kwartaal van 2023 een Power BI rapportage ingericht welke in 2024 voor het eerst in Q2 ingezet zal worden. Hiermee zal eerst intern de sturing en rapporta-

ge behoefte worden ingevuld en later externe in informatie behoefte worden voorzien. Waarbij vervolgens de basis ligt om richting effect meting en secundair bereik rapportages te gaan maken.

Personeelsbeleid

In 2023 is het functiewaarderingstraject afgerond, waardoor het nieuwe functiehuis een feit is. Deze stap geeft aan dat de inhoudelijke opbouwfase van de Bibliotheek over de afgelopen jaren nu zaken tot afronding aan het brengen is. Zo wordt in 2023 de laatste hand gelegd aan zaken zoals het financieel handboek, systemen en het personeelshandboek. Vooraleerst is de backoffice inrichting in 2023 theoretisch afgerond. Een mooie stap in de samenwerking met KunstForm is dat er een medewerker media & administratie is aangenomen voor de Bibliotheek, haar werkplek is echter in de balie van KunstForm. In 2024 komen de laatste functionarissen binnen die de inrichting completeren.

In oktober 2023 is tot groot verdriet onze collega Loes overleden. Zij was ruim 20 jaar in dienst van de Bibliotheek en is voor veel mensen - ook buiten de organisatie - het eerste aanspreekpunt geweest.

In 2023 is één bibliotheekadviseur uit dienst gegaan in verband met vertrek naar het buitenland en is één bibliotheekadviseur met pensioen gegaan. In 2023 is één bibliotheekmedewerker aangenomen én een bibliotheekadviseur/leesconsulent.

ICT en Kwaliteit

In 2023 is er besloten andere invulling te geven aan kwaliteit. Door het breder implementeren van de PDCA cyclus in de organisatie en het inrichten van een operationeel team van coördinatoren, kwamen in de praktijk de kwaliteitsvraagstukken al op de afdelingen terecht in plaats van bij de coördinator kwaliteit. Deze was vooral bezig met het andere deel van de functie, de facilitaire organisatie. Er is gekozen per 2024 de facilitaire organisatie onder te brengen binnen het secretariaat en hiervoor een facilitaire medewerker aan te stellen. Hiermee is kwaliteit ingebed in de organisatie.

Binnen ICT is er in de organisatie behoefte aan het vernieuwen en uitbreiden van een deel van de software pakketten. Hier ligt naast het up to date en actueel maken van de programma's ook een behoefte voor verdere automatisering. Deels ingegeven door de MFA structuur van beide vestigingen, deels om efficiëntie slagen te maken.

Overzicht financiën 2023

	Realisatie P12 ytd 2023	Begroting P12 ytd 2023
Baten		
Subsidies	2.379.877	2.346.132
Inkomsten leden en dienstverlening	433.061	337.544
Totale baten	2.812.938	2.683.676
Lasten		
Personeelskosten	1.721.072	1.650.837
Huisvestingskosten	419.120	422.646
Directe kosten en collectie	286.913	313.457
Indirecte kosten	346.752	287.176
Totale lasten	2.773.857	2.674.116
Resultaat voor bestemming	39.081	9.560
Dotatie reserves	40.000	-
Resultaat na bestemming	- 919	9.560

© Uitgave juni 2024 de Bibliotheek Velsen.

Wijzigingen voorbehouden. Overnemen uit dit jaarverslag? Prima, maar graag na contact via 0255 525 353 of communicatie@bibliotheekvelsen.nl

Ontwerp: Corine Ontwerpt, IJmuiden